

פרוטוקול מס' 86
מישיבת ועדת הכנסת
סיום ה' ט' בשבט תשל"א - 4.2.71 בשעה 15.00

נכחו:

חברי הוועדה:

י . ישעיהו-שרעבי - היו"ר
ר . ארזי
מ . ביני
מ . ברעם
י . נחושטן
מ . נסים
א . רזיאל-נאור

מזמנים:

ז . שר - יועץ משפטי של הוועדה
א . בר-זכאי - משרד המשפטים

מזכירת הוועדה: מ . ברפי

רשמה: א . עצמון

סדר היום: השגות לתיקון לתקנון הכנסת ולפרק הצעות לסדר היום
(השגות ח"כ א. רזיאל-נאור ופרופ' קלינגהופר).

היו"ר י. ישעיהו: אני פותח את הישיבה.

נשמע את ח"כ א. רזיאל-נאור בהשגות שלה
ושל פרופ' קלינגהופר.

ישנה הסתייגות או השגה בסעיף 30 לסעיף קטן (ב) "סדר היום לישיבות שאינן מוקדשות לדיונים קבועים, ייקבע על-יסוד הצעות הממשלה והאופוזיציה; כפוף, להוראות התקנון לענין סדרי הדיון בנושאים השונים וסדרי עדיפותם". - על זה גמרנו.

סעיף 31 לסעיף קטן (א) - אין השגות.

סעיף 31 לסעיף קטן (ב) - "בכל ישיבה תהיה זכות קדימה להודעות דחופות של הממשלה אם יתקיים עליהן דיון, ולנושאים שהכנסת החליטה לכלול בסדר יומה על-פי הצעות דחופות לסדר היום של חברי הכנסת".

שאלתי היא - אם לא יתקיים עליהן דיון?

א. רזיאל-נאור: אם לא יתקיים בהן דיון אז אין צורך להבטיח אם מקומם. הממשלה יכולה, באופן תיאורטי, להכין עבודה לכל תקופת עבודתה של הכנסת וכל ההצעות האלה יכולות להיות מועדפות, תמיד תהיה להן זכות קדימה, כך שאף פעם אי אפשר יהיה להעלות נושא אחר. אם ייאמר: "שיהיה עליהן דיון" אז יסאר גם לאחרים.

ס. ברעם: אני את המושג הזך של גם אחרים רוצים לחיות לא מקבל. פה כתוב: "בכל ישיבה תהיה זכות קדימה להודעות דחופות של הממשלה... לנושאים שהכנסת החליטה לכלול...".

היו"ר י. ישעיהו: על נושאים אלה אין השגה - כולם מסכימים. התוספת שח"כ רזיאל-נאור רוצה להציע היא שאם נותנים זכות קדימה להודעה דחופה של הממשלה יהיה הדבר מותנה שיהיה על כך דיון. השאלה - אם זה טוב או לא?

אני רוצה להגיד שזה לא טוב, זה יחסום את הדרך בפני הודעות חשובות של הממשלה לכנסת.

נניח שהממשלה רוצה למסור הודעה דחופה והיא לא מעונינת שיהיה דיון, ע"י כך אנחנו כופתים את ידיה והתוצאה תהיה אי-סדרת הודעות לכנסת. התוספת הזו היא לא לטובת הכנסת אלא תפגע בה.

ב. ארזי: נקח לדוגמא את המקרה שהיה לגבי יהדות ברית המועצות. היו לנו כמה דיונים והדיון לפני האחרון, לדעת כולם, היה המעמד המכובד ביותר שהממשלה החליטה, התקבלה החלטה, אך לא היה דיון.

אני חושב שתוך תקופה קצרה מאד ניזכח לדעת ששגינו בזה. לכן אני מיעץ לא לעמוד על הסעיף הזה.

ס. בייבי: לדעתי המלים: "בכל ישיבה" אין להן משמעות, אפשר בלעדיהן. אם אנחנו כותבים זכות קדימה תהיה להודעות דחופות של הממשלה וכו', זה אותו התוכן.

היו"ר י. ישעיהו: אני רוצה לומר שזמניה של הכנסת מחולקים: שני שלישי לישיבות ודיונים בהצעות של הממשלה, ושליש בהצעות של חברי-הכנסת. בא הסעיף הזה ואומר שיש דברים דחופים ויש דבר שמחייב מטעם החוק תאריך קבוע לעשות אותו. לכן באה המלה: "בכל ישיבה".

ס. נסים: אני חושב שיש מקום לתוספת הזאת. ישנן חששות שאי אפשר להתעלם מהן. נניח שסיעה פלוגנית הגישה הצעה דחופה לסדר היום בענין יהודי סוריה, הממשלה בו

ס. נסיים:

בזמן החליטה למסור הודעה דחופה לכנסת וזו זכותה לומר, אלא אם כן יהיו 40 חתימות של חברי-כנסת, שהממשלה איננה רוצה לקיים דיון. פרושו של דבר שברגע זה היא נועלת למעשה גם מיו"ר וגם מהסגנים את האפשרות שיחליטו על הודעות דחופות בהצעות לסדר היום ע"י סיעה זו או אחרת. כלומר, נועלת הדלת בפני הסיעות להתבטא בנושא זה.

תוספת זו תמנע קיפוח זכויות של סיעות גדולות או קטנות להגיש הצעה לסדר היום עם אפשרות של התבטאות ראוייה. יש פה איזה טעם נפגם אם אנחנו לא שומרים על הזכות של הצעה לסדר היום בין אם היא דחופה ובין אם היא לא דחופה.

היו"ר י. ישעיהו:

לא שוכנעתי מהנימוק הזה כי חברי-הכנסת מעוניינים בענין עצמו ולא בזה שתינת להם אפשרות להציג. אם הענין בדרגת חשיבות כזו של דחיפות שהממשלה סבורה שצריך למסור הודעה ולא צריך דיון, נדמה לי שצריך למסוך על שיקול דעתה של הממשלה, אלא אם כן 40 חברי-כנסת יחשבו אחרת.

אני רוצה לומר, בדרך כלל, אנחנו מתקיימים תקנות לא בשביל הממשלה ולא בשביל האופוזיציה אלא בשביל הכנסת.

א. רזיאל-נאור:

נשמע פה סיעון שזכותה של הממשלה למסור הודעות דחופות והיא יכולה להיפגע, כביכול, אם יהיה כתוב במפורש: "אם יתקיים עליהן דיון".

הכנסת היא לא רק מכשיר לשמיעת דברים היא גם מכשיר שצריך להביא לידי התבטאות. לא טוב אם ננהיג נוהג כזה שדוקא בנושאים רגישים וחשובים תבוא הממשלה ותמסור הודעה וכך ייגמר הדבר. זה ימנע מהכנסת למלא חובתה לבקר את הממשלה ע"י דיון, במעשים או במחדלים.

אנחנו מגדילים באופן מלאכותי את סמכותה של הממשלה על-חשבון סמכויות הכנסת, מכיון שהתקנות צריכות להחיל את עבודות הכנסת ושהאינטרס של הכנסת יבוא לידי ביטוי.

יכול להיות מצב שתהיה הצעה לסדר היום - נניח בענין הטלביזיה או בענין חינוך גבוה, נושאים שהתקבלו ואי אפשר לדון בהם כי כל הזמן זורמות הודעות ללא דיון.

לכן צריך לומר במפורש שיש זכות קדימה להודעות של הממשלה אם יתקיים עליהן דיון. אם הענין רגיש כל כך, תבוא הממשלה ותגיד: יש לי נימוקים רציניים ביותר, ואז אפשר לבוא לידי הבנה. יש תמיד אפשרות של הידברות גם אם כתוב: אם יתקיים עליהן דיון.

היו"ר י. ישעיהו:

אני רוצה לומר, ואני לא רואה את הענין מזווית ראייה של קואליציה ואופוזיציה, שאם נוסיף את המשפט "שיתקיים עליהן דיון" פרוש הדבר, שעם מסירת ההודעה מיד מתחיל הדיון - אין לזה כל הצדקה.

בענין הצעות לסדר היום דחופות ולא דחופות, יכולה הממשלה לבוא ולמסור הודעה. הרי זה כתוב בסעיף 34 - מדוע צריך להכניס את זה במסגרת זו?

י. בחושתי:

זה מאפשר לממשלה, אם היא רוצה, להחניק דיון.

אני מציע שניתן אפשרות לא לקיים דיון בהודעות דחופות של הממשלה אם ועדת הכנסת תחליט על כך. כלומר, להפוך את הכלל.

היו"ר י. ישעיהו:

סעיף 34 אומר: "הממשלה רשאית בכל עת למסור בכנסת הודעה או הצהרה, ולפי דרישת שליט מחברי הכנסת יקויים עליה דיון כעבור 24 שעות משעת מסירתה; אולם הממשלה רשאית לדרוש את דחיית הדיון עד עבור 48 שעות משעת מסירתה".

כלומר, שישארו אותן החששות.

אולי נסתכל - מתי ניסתה הממשלה להחניק דיון?

אני לא מדבר על ממשלה זו.

י. נחשתן:

אם ההצעה לסדר היום היא מיוזמתה, אך החשש הוא אם היא באה מיוזמתם של חברי-

א. רזיאל-נאור:

הכנסת.

לפי סעיף 33 בתקנות - אין הבדל.

היו"ר י. ישעיהו:

בשנה שעברה היה נושא שרציתי לדון בו, באשר החוק ומסר הודעה, וכך נבלעה ההצעה.

א. רזיאל-נאור:

ההצעה.

אני לא יודע איפוא כתוב בתקנון שאם הממשלה מוסרת הודעה אז לא דנים בהצעה. לי זה לא ברור שהצעות לסדר היום נפלו, אינני רואה פה שום חסימת דרך.

היו"ר י. ישעיהו:

אני חושב שע"י הצעה זו אנחנו נגיע למצב לא נוח, ולא נשיג בתיקון זה שום דבר.

ג. ארזי:

כמו-כן לא עושים תקנון בשביל ממשלה זו

או אחרת.

אני מציע שיהיה כתוב: "בכל ישיבה תהיה זכות קדימה לפי סדר עדיפויות כלהלן:

ס. נסים:

1. נושא שיו"ר הכנסת והסגנים הכירו בו כהצעה לסדר היום.
2. הודעה דחופה של הממשלה.
3. נושאים שהכנסת החליטה עליהם לכלול בסדר יומה עפ"י הצעות דחופות...

היו"ר י. ישעיהו:

בשביל זה יש סעיף 71(י) האומר: "הצעה שאושרה כדחופה תידון בכנסת בשבוע

שבו הוגשה ובמועד שקבעו יושב-ראש הכנסת והסגנים; הוגשה ההצעה ביום האחרון שבו מקיימת הכנסת ישיבה בשבוע פלוגי, תידון ההצעה בשבוע שלאחריו. הוגשה ההצעה ביום האחרון של השבוע האחרון לכנס של הכנסת, רשאים היושב-ראש והסגנים להחליט שתידון בו ביום".

ס. נסים:

שם נאמר שהיא תידון באותו שבוע. אני אומר מה עדיף על מה: "בכל ישיבה, תהיה זכות קדימה לאלה: א' ב' ג' - מה הרע שבדבר?"

ז. שב:

כאן אין שום סדר עדיפויות - אתה כאן פוגע בכבוד יו"ר הכנסת ובמעמדו. ליו"ר הכנסת יש סמכויות מסוימות לסדר היום שהן סוגבלות ע"י תקנון, מתוכן הוא קובע מהו סדר העדיפות, מה יבוא אחרי מה, מה מוקדם ומה מאוחר. אתה מציע שגם בענין זה נכבול את ידיו של יו"ר הכנסת.

היו"ר ז. ישעיהו:

ישנן שתי הצעות: (1) לוותר על ההשגה הזאת - זו הצעה שלי.

(2) לקבל הצעתו של ח"כ נסים - "בכל ישיבה תהיה זכות קדימה להודעות דחופות של הממשלה שהוכרו דחיפותם בנושאים:

1. נושא שהיו"ר והסגנים הכירו בו כהצעה לסדר היום.
2. הודעה דחופה של הממשלה.
3. נושאים שהכנסת החליטה עליהם לכלול בסדר יומה עפ"י...

לגבי הצעה זו - צריך לראות אם היא מתאזנת עם שאר הסעיפים שיש בסדר היום.

ז. שר:
 לפי דעתי, הצעתו של ח"כ נסים משבשת את סמכותו של היו"ר בתוך מסגרת שהתקנון ראה אותם כדחופות מה להעדיף על פני מה.

היו"ר י. ישעיהו:
 סעיף 71 ממילא קובע סדר עדיפויות.

ז. שר:
 הוא לא קובע אם זה דבר ראשון או שני.

היו"ר י. ישעיהו:
 אני כרגע לא מזדעזע - צריך לשקול זאת אם זה לא מפריע - נקבל את ההצעה.

א. רזיאל-נאור:
 סעיף 31 לסעיף קטן (ג) - הכוונה היתה 30 יום ולא 60 יום - היתה טעות בהדפסה. הצענו זאת מאחר והיתה פעם הצעה היום במשך שנה תמימה. שהתמוססה על סדר

יש צורך לתחום תחום של זמן, צריך לקבוע גבול מסויים.

היו"ר י. ישעיהו:
 ישנה פה הצעה של ח"כ תמיר - אני מציע שנצביע על שניהם יחד.

ר. ארזי:
 אני רואה בהשגה של ח"כ רזיאל-נאור הגיון בדבר. צריך להחליט על זמן. אני כרגע לא אומר אם 30 יום או 60 יום.

במקרה והיו"ר לא מביא את זה יש רשות לוועדת הכנסת להחליט אם ייערך הדיון באותו מושב או לא. לא מספיק שיקול דעתו של היו"ר, הוא צריך לבוא ולנמק מדוע, ואז ועדת הכנסת תחליט כן או לא.

א. רזיאל-נאור:
 אנחנו ע"י זה רוצים למנוע סחבת.

היו"ר י. ישעיהו:
 אנו נחזרה לדון בנושא זה כאשר ח"כ תמיר ינמק הצעתו.

בינתיים אני רוצה לומר שאנחנו עושים פיחות במעמדו ובסמכותו של היו"ר הכנסת.

אנחנו בוחרים ביו"ר הכנסת לא לשם תפארת המליצה. נותנים בו אמון ואומרים לו: אתה תקבע את סדר היום. אם גם את זה אנחנו מכניסים לתוך מסגרת של זמן, אנו ניצור שיבושים.

אני זוכר מקרה ששימש לי דוגמא ואות שלא צריך לשנות. כאשר היו 7 הצעות לסדר היום בענין הבצורת, נאמו אז שבעה נואמים, ודיין, שהיה אז שר החקלאות ענה ל-7 ההצעות והציע שיהיה על זה דיון. אף אחד לא חשב לחזור לדיון וזה הזדנב בסדר היום במשך הרבה זמן, עד הבצורת הבאה.

לפי דעתי צריך להשאיר ליו"ר הכנסת שיקול דעת ולסמוך עליו.

לסיכום - אנחנו נחזור לדון בזה לאחר
 ההנמקה של ח"כ תמיר.

פ. נסים: הענין הוא שהסיבוכים, בדרך כלל, לא מטעם יו"ר הכנסת כי אם מטעם גורם אחר.

לדוגמא - הענין הצעה לסדר היום של ח"כ אביזוהר, זה 9 חודשים ששר העבודה לא מצא זמן לכך.

לכן המגבלה לא נועדה כלפי יו"ר הכנסת אלא שהשרים ידעו שהיו"ר לא יכול לתת להם מועד לא מוגבל.

היו"ר י. ישעיהו: אני לא רוצה לכרסם את הסמכות המועטה שיש ליו"ר הכנסת.

ד. ארזי: זה לא כך שהיו"ר לא היה רוצה להביא את זה. בדרך כלל זה משום שהשר אומר לו שהוא לא מוכן.

לכן אני תוסך בזמן מוגבל. זה לגמרי לא פוגע ביו"ר הכנסת.

כמו-כן מציע במקום 30 יום שיכתב: זמן סביר.

היו"ר י. ישעיהו: אני לא תומך בהצעתך מטעם נוסף שזה פגע בהעברת הצעות לסדר היום לדיון במליאה. אם הרוב יראה ריבוי של העברת הצעות למליאה יעדיפו להוריד אותן או לשלוח לוועדה מאשר לנשיאות הכנסת.

כאשר חבר-כנסת מציע הצעה לסדר היום חשוב עבורו שהכנסת תדון בה. אם תקבע גבולות - אז מי שיראה את עצמו אחראי ברוב של הכנסת יגיד: תוריד את זה כי הוא מעמיס עבודה ומכביד על הכנסת.

א. רזיאל-נאור: נקודת המוצא יכולה להיות הכבדה או אי הכבדה?

ז. שר: יש לזה טעם אם יש סנקציה בצידה. אחרת לא קורה כלום.

קיימת בעיה נוספת והיא היחסים בין הכנסת לממשלה. אין טעם להגביל את יו"ר הכנסת בהגבלות בכל הנושאים האלה, כי החיצים מופנים כלפי כתובת אחרת ובצדק נגד הממשלה.

יו"ר כנסת שרוצה לנהל את הכנסת לפי דרכו, אם הוא חושב שהנושא חשוב הוא יעמיד אותו לסדר היום. לעומת זאת יש חצי תריסר נימוקים מדוע לא להביא את זה.

ד. ארזי: שיבוא לוועדת הכנסת וינסק ואז ועדת הכנסת תחליט.

ז. שר: אתה שוב פעם מעמיד את היו"ר במצב נחות ממה שהוא היום. אם הוא חייב במתן תשובה והסברים על כל מעשה שהוא עושה, נגיע לאט לאט לידי זה שכל תפקידי הנשיאות יעברו לידי ועדת הכנסת.

על כל פנים, מבחינה משפטית, אין הגיון רב בזה שאתה קובע לוח זמנים אם אין סנקציה בצידה.

א. רזיאל-נאור: הנימוקים של היועץ המשפטי אינם נראים לי יוצא שצריך לשבת ולא לעשות שום דבר, שכל הסמכויות תתרכזנה בידי מוסד אחד. כרגע זה היו"ר, סחר זה יהיה ראש הממשלה - זו המסקנה ההגיונית שנובעת מדבריו.

יו"ר הכנסת נאמן על כל אחד ואחד. התיקונים שאנחנו מציעים הם תיקונים לתקנון כדי שהכנסת תנהל את עבודתה בצורה היעילה ביותר והצודקת ביותר בלי אפשרות של פגיעות. בזה אנחנו לא נכרסם את סמכויותיו של יו"ר הכנסת.

היו"ר י. ישעיהו: בענין זה אני מקבל את עמדתו של מר שר.

מ. נסים: אני מציע, כדי לא לפגוע בסעיף הזה שדן בסמכויות של יו"ר הכנסת, ישנו סעיף 71(כ) שאומר: "החליטה הכנסת לכלול בסדר יומה הצעה לסדר היום, ייכלל הנושא בסדר היום של הכנסת והיושב ראש יקבע את מועד הדיון בהתאם לסמכותו לפי סעיף 30(א)".

מציע למחוק את היו"ר ולהוסיף אחר המשפט: "ייכלל הנושא בסדר היום של הכנסת" את המלים: "לא יאוחר מ-...".

היו"ר י. ישעיהו: אני רוצה להעיר שכנסת של יוקרה הוא נימוק שאין לבטלו, אך הוא לא היחיד. כי גם טובת הכנסת נשקלת בשיקול הזה. איש לא נלחם כאן על יוקרה אך על סמכויות. כן. דברנו כבר על תוצאות של מגבלה זו.

סעיף 71(ג): "המגיש הצעה לסדר היום יביא לא יאוחר מ-24 שעות לאחר הגשתה דברי הסבר קצרים על מהות ההצעה".

מציעים למחוק את הסעיף, אך פה התפשרנו. הנימוק בהצעה זו הוא שהשרים מקבלים הודעה שיש הצעה לסדר היום, הנוסח סתום, לא יודעים מהי המגמה שעליה רוצים חברי-כנסת לדבר, כדי שידעו מה להשיב.

לכן בקשו במספר שורות דברי הסבר - לדעתי, זה רק ישפר את תכלית הדיונים, זה לא מפריע לאף אחד.

ג. ארזי: הפשרה היא שהוא יודיע על הנמקתו לא יאוחר מ-24 שעות - לכן קבלתי את ההצעה, כי היא נראית לי הגיונית.

א. רזיאל-נאור: איך היה הנוהג עד היום?

היו"ר י. ישעיהו: זה חידוש. אף אחד לא יוצא מזה ניזוק, לא חברי-הכנסת ולא הממשלה.

שאלה זו התעוררה ע"י ח"כ גולדשמידט, כאשר היה סגן שר הפנים. הוא אמר: אני מקבל הצעה לסדר היום, אני לא יודע מה רוצים ממני. לכן מספר שורות של הסבר יכול להועיל.

מ. ביבי: בהצעה שהוגשה ביום ג' ע"י חבר-כנסת קורפו היה כתוב: "החלטת ראש עיריית ירושלים על הפסקת הבנייה".

א. רזיאל-נאור: ההצעה היא זו: "הצורך בהפסקת המכרזים הנוגעים לשכונת ימין משה בירושלים".

ס. ביבי:

אני לא הבנתי מדוע הוא מבקש להכיר
בדחיפות העניין ולא התייחסתי לזה.

ז. שר:

היתה פעם הצעה: "המצב במשק" ואני זוכר
ששר האוצר רץ לברר מה באמת רוצים, כי

היו אז כמה בעיות על הפרק.

א. רוזיאל-נאור:

אם כולם סבורים כך, אני מסכימה.

היו"ר י. ישעיהו:

סוכם - שאין צורך בהשגה הזאת.

סעיף 171 לסעיף סטן (א)

"הצעה לסדר היום טעונה אישור יושב ראש
הכנסת; והוא רשאי שלא לאשר הצעה אם מחמת תוכנה ואם מחמת ניסוחה"

מציעים למחוק את הסעיף.

א. רוזיאל-נאור:

אני מסכימה שלא צריך להחיל דברים שיש
בהם עלבון לאדם, או נושא העומד לדיון

בכנסת באותו השבוע, או שעמד לדיון, או שהוצע כהצעה לסדר היום תוך
ארבעה שבועות שקדמו למועד הגשת ההצעה, או נושא העומד להכרעה בבית
המשפט.

אם כל אלה אינם בהצעה הזאת מדוע צריך

יו"ר הכנסת לפסול אותה? אם ניסוחה לא בהיר אז יש דברי הסבר, ואם
עדיין זה לא ברור אז ישנו חבר-הכנסת שיכול להסביר אותה.

אם הכוונה היא שהצעה של חבר-כנסת לסדר

היום עלולה לגלות סודות בטחוניים או כלכליים של המדינה, הרי ישנו
סעיף 34 שדן בכך. מדוע לתת ליו"ר הכנסת סמכות כזו? אני מציעה למחוק
את הסעיף.

היו"ר י. ישעיהו:

מכיון שבסעיף הזה ישנן עוד השגות של

חברי-כנסת: תמיד, אבנודי, סנה וחביבי,
אני מציע שנפסח על הסעיף הזה כרגע ונדון בו בהשתתפות כל המסתייגים.

סעיף 171: "ועדת הכנסת רשאית לקבוע את מספר ההצעות לסדר היום שכל

סיעה רשאית להגיש במשך מושב פלוני, בהתחשב בגודלן של הסיעות ובצורך
לתת אפשרות לסייעות שאינן מיוצגות בממשלה להציע נושאים לסדר היום"

אתם מציעים אחרי המלים: "ובצורך לתת

אפשרות לסייעות שאינן מיוצגות בממשלה להציע נושאים לסדר היום", יבוא:
"בקביעת המיכסות תינתן עדיפות לאופוזיציה".

ז. שר:

אני מציע לאחר המשפט: "ובצורך לתת אפשרות

לסייעות שאינן מיוצגות בממשלה" להוסיף את
המלה "עדיפות" להציע נושאים לסדר היום. (במקום הנוסח המוצע).

י. נחושטין:

היא ממילא קובעת עדיפות.

היו"ר י. ישעיהו:

סיעות שאינן מיוצגות בממשלה, קרי,
אופוזיציה.

א. רוזיאל-נאור:

זכות עדיפות לאופוזיציה, משום שסיעות
שמיוצגות בממשלה באות לידי ביטוי ע"י

חוקים שמביאה הממשלה.

היו"ר י. ישעיהו:

אנחנו רוצים בנוסח טוב עם אותן הכוונות.

ס. נסים:

"בהתחשב בגודלן של הסיעות".

ז. שר:

אתה צריך לקשור את זה לחלק הראשון של
המשפט.

אנחנו מדברים על כסות.

מ. גסיס:

אם אתם רוצים להשיג הישג, אני נגד זה. הצעות לסדר היום זה דבר שניתן לשימוש כל חברי-הכנסת ולא רק של האופוזיציה. לכן בא הענין של הגבלת מיכסות כדי למנוע שסיעה קטנה תתפוס את כל הזמן.

היו"ר י. ישעיהו:

כמו-כן יש העדפה לסיעות שאינן מיוצגות

בממשלה.

הכוונה עדיפות בכסות.

מ. גסיס:

ע"י הכנסת המליצו: "לתת עדיפות" אנחנו משנים את ההצעה של ח"כ רזיאל-נאור. היא רוצה לקבוע בתקנון שלסיעות באופוזיציה תהיה עדיפות. מה שאתה מציע הוא שועדת הכנסת רשאית לקבוע, לא חייבת. גב' רזיאל-נאור רוצה שיהיה כתוב בתקנון במפורש שתהיה עדיפות לאופוזיציה.

ג. נחשתן:

אני מבין שהכוונה לגבי מיכסות.

היו"ר י. ישעיהו:

אפילו היינו קובעים לפי הנוסחה שלכם,

זה היה נשאר אותו הדבר. אם אתה לא מתרגם את המלה עדיפות אז נשאר אותה המשמעות. במיכסות תהיה עדיפות בכמה? שני אחוז, שלושה אחוז? מי שירצה יחליט שעדיפות זו הצעה אחת.

התוספת הזאת שאתה מציע לא נותנת כלום.

ישנו הרצון וכך נהגנו לתת מספר גדול יותר להצעות לסיעות שאינן מיוצגות בממשלה - זה ברור. ברגע שהויכוח הוא על עדיפות - זה סרתי. צריך לחפש נוסח שיתן את התוצאה הזאת, שיצלם את המצב ואת ההתחשבות בסיעות שאינן מיוצגות בממשלה.

אני נגד עדיפות כי זו לא מלה של כסות.

מ. גסיס:

"שבחלוקת המיכסות היחס בין ההצעות יהיה כזה שתינתן לקואליציה שלישי ולאופוזיציה

א. רזיאל-נאור:

שני שלישי"

ישנה פה הצעה של מר שר: "ובצורך לתת אפשרות לסיעות שאינן מיוצגות בממשלה להציע מספר גדול יותר... פרוש הדבר לכל הסיעות ביחד ולכל סיעה לחוד.

היו"ר י. ישעיהו:

אני הייתי אומר: "להציע יותר הצעות".

בחלוקת המיכסות תינתן לסיעות האופוזיציה (או שאינן משתתפות בממשלה) אפשרות להציע מספר גדול יותר של הצעות לסדר היום".

א. רזיאל-נאור:

הביטוי מיכסה מפחיד אותי.

ז. שר:

מה החשש?

היו"ר י. ישעיהו:

המלה מיכסה לא מתקשרת לרישא.

ז. שר:

"בהתחשב בגודלן של הסיעות. לסיעות שאינן משתתפות בממשלה תינתן אפשרות להגיש מספר גדול יותר של הצעות לסדר היום".

י. נחשתן:

צריך לשקול את הדבר.

מ. ביבי:

מאחר וחברי-הכנסת מ. ביבי מציע לשקול בדבר, אנחנו נחליט על הסיכום בישיבה

היו"ר י. ישעיהו:

הבאה.

אני לא מתנגד לקבל את הצעתו של חבר-הכנסת בי.בי. אך לי נראה שמוכרחים

פ. ברעם:

לכתוב: "במסגרת ההסדר הכולל".

זה כתוב ברישא שוענת הכנסת רשאית לקבוע את מספר ההצעות לסדר היום... בהתחשב

היו"ר י. ישעיהו:

בגדלן של הסיעות.

ובכן, אנחנו לא מחליטים סופית.

במקום המלה "להגיש" מציע לכתוב: "להעלות לדיון".

י. נחושתי:

או מגישים או מציעים. להעלות - זהו סלנג, זה לא עברית.

היו"ר י. ישעיהו:

סעיף 71 - פחקנו את המלה "בירושלים" ואמרנו שמספיק אם כתוב: "משכן הכנסת" כי ברור שזה בירושלים.

סעיף 71 - (א) הגישו חברי כנסת מסיעות שונות הצעות לסדר היום בנושא אחד או בנושאים שמהותם שווה, ומספר חברי אותן הסיעות מהווה רוב בכנסת, יאשרו זאת יושב-ראש הכנסת והסגנים ויראו את הנושא כאילו החליטה הכנסת לדון בו בעקבות הצעה לסדר היום והנושא ייכלל בסדר היום של הכנסת.

(ב) נשתי ישיבות בכל שבוע יינתנו תשובות על שאילתות; את הישיבות שבהן יינתנו התשובות יקבעו יושב-ראש הכנסת והסגנים והודעה על כך תינתן לחברי הכנסת.

אני מציע לכתוב: "נושא דומה".

ההצעה היא שאחרי המלים: "והנושא ייכלל בסדר היום של הכנסת", יבוא: "ומועד

א. רזיאל-נאור:

הדיון יהיה באותו שבוע או בשבוע שאחריו".

אם זה הוגש ע"י מספר סיעות זה סימן

שהענין חשוב מאד.

לא תמיד כשמצטרפות כמה סיעות זה מוכיח שהענין חשוב.

פ. בי.בי:

אני מציע שלא נפיל את עצמנו בפח, זה יצור מצב שאף פעם הצעה רגילה, שכל אחד מאתנו ירצה להגיש, לא תגיע להצבעה. מספיק ששתי מפלגות בקואליציה תגשנה הצעות כדי שתהיה להן עדיפות והן יכולות לקבוע את הסדר והצעות אחרות אף פעם לא תגענה להצבעה.

ר. ארזי:

הנימוק האמיתי לכך הוא שאנחנו לא רוצים שהדבר הזה יתן בידי סיעה גדולה לקטול כל הצעה לסדר היום - אני אומר את הדבר בגלוי לב.

פ. נסים:

התוצאה יכולה להיות הפוכה. שהסיעות המשתתפות בממשלה על-מנת לא להביא את הענין לדיון, גם בנושא חשוב, יאמרו: נותנים 10 דקות להצעה לסדר היום וסורידים את זה וגמרנו.

ז. שר:

פירושו של דבר - אם אנחנו, סיעת גח"ל, נגיש הצעה לסדר היום ויש אינטרס לממשלה או לקואליציה שלא לדון בה ולא ינומק מדוע - תבוא סיעת המערך תגיש הצעה ואז זה הופך להיות דיון והופך להיות סמכות בלעדית של היו"ר בתיאום עם הממשלה. אם חובת הדיון יהיה תוך זמן קצוב אז אין כל חשש שההצעה תיעלם מן העולם.

פ. נסים:

היו"ר י. ישעיהו:

אני מבין את הנקודה הזאת. אני רוצה לומר
מזוית ראייה של הרוב בכנסת - הרוב בכנסת
מעוניין כמובן שכל ההצעות של הממשלה יבואו לדיון. ואם הרוב ינסה לעשות
את התרגיל הזה של 10 דקות הצעה לסדר היום, אז הרוב הזה יכול להסתדר
בצורה זו או אחרת, הוא אומר: זה סדר היום והוא חוסם ומשבש את סדרי
הדיון בהצעות הממשלה והיו"ר לא יוכל להתחמק מזה.

היו"ר הוא של הכנסת ולא של הממשלה, הוא
האחרון שמקבל הוראות מהממשלה. אם ישנם סעיפים בסדר היום הוא יעמיד
אותם לדיון. אז יהיו הרבה כאלה בהצעות הממשלה. לחשש שלך יש שני צדדים:
מצד אחד הוא חרב פיפיות הוא פוגע גם ברוב וגם באופוזיציה.

עלינו לקחת את הסיכון בהנחה שמדובר

באנשים הגונים.

ב. ארזי:
אני מציע שהפעם לא נראה עצמנו כקואליציה
ואופוזיציה. הסעיף הזה כמו שהוא קיים
עכשיו יכול להפיל בפק דוקא את האופוזיציה.

נניח שהמערך וגח"ל מגישים אותה הצעה
והם מתכוונים שהדין יעבור לוועדה, ולא מתכוונים שזה יהיה דיון במליאה.

ברוב המקרים כשמיישהו מעלה הצעה הוא מתכוון

שזה יעבור לוועדה.

ברוב המקרים הוא להגיד את זה במליאה.

היו"ר י. ישעיהו:

לאחר מכן פונים למציע ואם הוא מסכים,
מעבירים את זה לוועדה.

א. רזיאל-נאור:

ז. שר:
אילו היית רוצה להעלות הצעה שידונו בה
רק בוועדה אז אפשר להציע נושא לוועדה.
מדוע אתה מעלה הצעה לסדר היום, כי אתה רוצה שהצבור ידע על כך.
ידע מה מעלה כל סיעה וסיעה. אם מעבירים אח"כ לוועדה, רוצים שהוועדה
תבדוק את העניין לפרטי פרטים ותציע הצעות.

המטרה היא השגת דיון מלא במליאה.

היו"ר י. ישעיהו:
לגבי סיעות האופוזיציה - להם תמיד יש
ענין שיהיה דיון במליאת הכנסת. כך שמבחינת
האופוזיציה יש פה יתרון.

ב. ארזי:
בצורה זו נגיע למצב שכל הנושאים הפכו
לדיונים כלליים של הכנסת זה יכביד על
עבודת הכנסת ולא נוכל להיפטר מהם.

אני מציע שנשאיר את הדבר פתוח ונבקש
ממזכיר הכנסת שינסה לעשות בחינת הדבר לפי הדוגמאות של שלושת החודשים
האחרונים ונראה אם מה שאני אומר אין בזה סכנה שמרבה בדיונים.

היו"ר י. ישעיהו:
הנושא שאתה מעורר עכשיו אין עליו השגה.
מה שעומד עכשיו לדיון הוא ההשגה של ח"כ
רזיאל-נאור, שיקבע מועד לדיון.

החשש שלך מפני ריבוי סעיפים לסדר היום,
ושחברי-כנסת התכוונו שזה ילך לוועדה ופתאום זה הולך למליאה - מזה אין
מה לחשוש.

מה שנשאר לדון בסעיף זה אם לקבוע זמן
לדיון או לא? - זה מה שאנחנו צריכים להחליט.

ב. ארזי:
הייתי רוצה שנבקש ממזכיר הכנסת שיבחן את
הדבר בפרקטיקה על יסוד ההצעות שהיו במושב

החורף - האם החשש שאני אומר הוא מנוסס או לא.

ר. ארזי:

בשעת הדיון בנושא זה השתתף סר ליאור וישנו פרוטוקול.

היו"ר י. ישעיהו:

הוא אמר שהסעיף הזה עדיין לא עונה כי דרוש רוב כדי שההצעה תהיה הצעה לסדר היום.

אני מציע שנזמין אותו ביום ב' ונשמע את חוות דעתו.

ר. ארזי:

מספיק שיהיו שתי סיעות בכנסת שכל דבר שיגישו זה יהפוך לדיון בכנסת.

היו"ר י. ישעיהו:

בעיני זה בסדר - הכנסת מיועדת לדיונים.

א. רזיאל-נאור:

הנושא בסעיף זה בא לדון בתופעה שאנחנו רואים מדי פעם שיש הצעה לסדר היום וסיעות שונות מגישות אותה; אח"כ נותנים תשובה, מעין דיון זוטא, וזה לא דיון מלא כי הסיעות שלא הגישו את הנושא אינן משתתפות בדיון.

אנחנו רוצים לתקן: שנושא שמושך תשומת לב מכמה כיוונים של הבית או סוגש ע"י כמה סיעות שיהפך לדיון.

כי עצם העובדה שהכל רוצים ביקרו של הנושא היא הוכחה שצריך לדון בו. כמוכן שאפשר אחר-כך להעביר את הנושא לוועדה.

אני לא מסכימה לדעת ח"כ ארזי שמעלים הצעה רק על מנת שידונו בו בוועדה - זה תלוי בענין ובנושא. למשל הצעות פוליטיות כמו המשפט בליננגרד - אלה דברים שהפומביות היא עיקרן. בנושא עבריינות הנוער - אלה שהגישו את ההצעה התכוונו באמת שזה ידון במליאה, כיון שהנושא חשוב ויש צורך להכנס לפרטים אז העבירו אותו לוועדה.

המגמה היא שהנושא יובא לדיון וצריך שהוא לא ירד לשוליים של סדר היום, ושיובא לדיון בזמן הקרוב ביותר.

על סעיף זה עוד נצביע.

היו"ר י. ישעיהו:

ישנן עוד שתי השגות.

סעיף 71ב (ב) - מציעים למחוק את הסעיף.

אם סעיף (א) מתקבל אז (ב) צריך להימחק.

מ. נסים:

היו"ר י. ישעיהו:

סעיף 71ד לסעיף סטן (א) - מציעים במקום תוך זמן שלא יעלה על 10 דקות, יבוא: תוך זמן שלא יעלה על 15 דקות.

סיימנו את ההשגות של ח"כ א. רזיאל-נאור.

הישיבה נועלה בשעה 17.35